

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
TIBBİ BİYOKİMYA LABORATUVARI
NUMUNE KABUL-RET TALİMATI

Doküman No: OE-BK-PR-001/TL-003
İlk Yayın Tarihi :03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 1 / 5

1. Amaç

Tıbbi Biyokimya Laboratuvarına (TBL) gönderilen hasta numunelerinden analiz için uygun olanların kabul edilmesi, uygun olmayanların ise reddedilmesini sağlamak amacıyla standart bir yöntem tanımlamaktır.

2. Kapsam

TBL'ye gelen tüm hasta numunelerinin kabul-ret işlemlerini kapsar.

3. Sorumlular

Numune Kabul Birimi elemanları, laboratuvar teknik personeli, laboratuvar uzmanı ve laboratuvara hasta numunenin gönderen birimlerin hekim ve hemşireleri.

4. Uygulama

4.1. Numune Kabul Sırasında Numune Reddi

Yatan hastalar ve poliklinik hastalarından alınan ve laboratuvarın Numune Kabul Birimi'ne ulaşan klinik numunelerin LİS üzerinden laboratuvara kabul işlemi yapılarak, numunenin laboratuvara geliş zamanı kayıt altına alınır. Bu amaçla öncelikle, gelen numunenin barkodu numune kabul elemanı tarafından okutulur ve sisteme kaydedilir. LİS girişi yapılamayacağından, barkodsuz numuneler için hiçbir işlem yapılmaz, numune getiren kişiye iade edilir.

- Hasta numunenin ilk önce numune kabul işlemi aşamasında saptanabilecek uygunsuzluklar (tüp çizgisinden eksik veya fazla doldurulma, pıhtılı numune, uygun sıcaklıkta taşınmama gibi) açısından ön değerlendirmeye tabi tutulur:

- Değerlendirme sonucu, uygun numuneler çalışılmak üzere laboratuvara kabul edilir. Uygun olmayan numuneler ise aşağıda açıklanan şekilde LİS üzerinden nedeni belirtilerek reddedilir.

4.2. Numunelerin Hazırlanması, Çalışılması, Teknisyen ve Uzman Onayı Aşamasında Numune Reddi

- Laboratuvara kabul edilen numunelerin serum/plazma elde edilmesi veya çalışılması sırasında hemolizli, pıhtılı olması, test kaydı yapıldıktan sonra test isteğinin iptal edilmesi gibi ret nedenlerinden birinin saptanması durumunda,

- Açık numunesinin toklukta alınması, hemoliz gibi bir red nedeninin teknisyen veya uzman onayı aşamasında saptanması durumunda numune aşağıda açıklanan şekilde LİS üzerinden nedeni belirtilerek reddedilir.

4.3. LİS Üzerinden Numune Reddi İşlem Basamakları

Uygun olmayan numunelerin ret işlemi LİS üzerindeki numune kabul istekleri ekranından yapılır. Numune kabul aşamasında "numune kabul istekleri" ekranından hastanın reddedilecek numuneye

HAZIRLAYAN	GÖZDEN GEÇİREN/KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
SÜREÇ SORUMLUSU	KALİTE TEMSİLCİSİ	BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
TIBBİ BİYOKİMYA LABORATUVARI
NUMUNE KABUL-RET TALİMATI

Doküman No: OE-BK-PR-001/TL-003
İlk Yayın Tarihi :03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 2 / 5

ait protokol seçildikten sonra, “tekrar numune al” butonu tıklanır ve açılan “numune iptal penceresi”nde listelenen ret seçenekleri arasından en uygun ret nedeni seçilir. “Tamam” butonu tıklanarak ret işlemi LİS üzerinde kayıt altına alınır.

Numune kabul işlemi aşamasından sonra reddedilecek numuneler de LİS üzerinden “numune kabul istekleri” ekranından reddedilir. Açılan “numune kabul istekleri” ekranından hastanın reddedilecek numunenin üzerindeki barkod, okutucuyla okutularak veya numune numarası manuel girildikten sonra “tekrar numune al” butonu tıklanır ve açılan “numune iptal penceresi”nde listelenen ret seçenekleri arasından en uygun ret nedeni seçilir. “Tamam” butonu tıklanarak ret işlemi LİS üzerinde kayıt altına alınır.

Numune No	Durum	Laboratuvar	Numune Tipi
935398	Onaylandı	BIYOKİMYA	Kan
935399	Onaylandı	BIYOKİMYA	Kan
935400	Onaylandı	BIYOKİMYA	Kan
935401	Onaylandı	BIYOKİMYA	Kan
935402	Onaylandı	BIYOKİMYA	Kan
935403	Onaylandı	BIYOKİMYA	Kan
935404	Numune alındı	BIYOKİMYA	Spot İdrar

HAZIRLAYAN

GÖZDEN GEÇİREN/KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

SÜREÇ SORUMLUSU

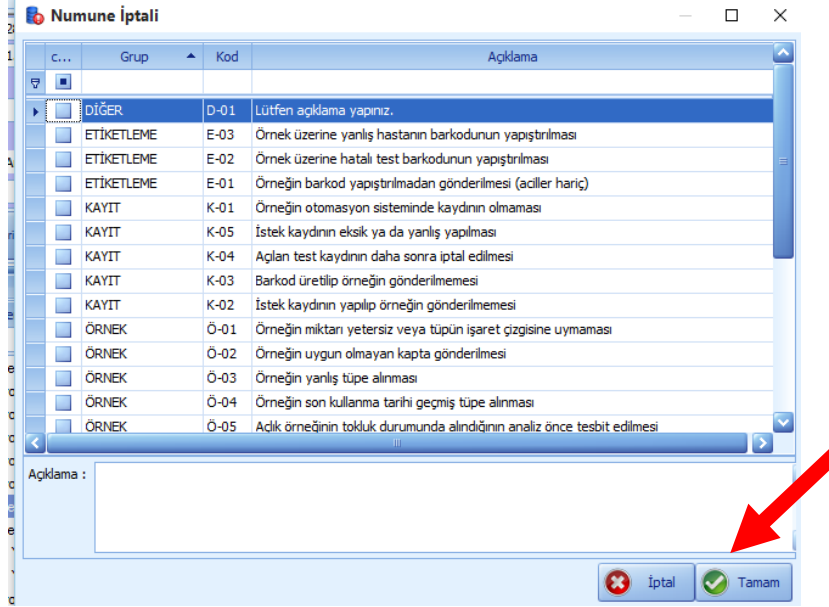
KALİTE TEMSİLCİSİ

BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
TIBBİ BİYOKİMYA LABORATUVARI
NUMUNE KABUL-RET TALİMATI

Doküman No: OE-BK-PR-001/TL-003
İlk Yayın Tarihi :03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 3 / 5

Klinik Biyokimya Laboratuvarı Numune Ret Kriterleri

GRUP	KOD	AÇIKLAMA
ETİKETLEME	(E-01)	Numunenin barkod yapıştırılmadan gönderilmesi (aciller hariç)
ETİKETLEME	(E-02)	Barkodu okunmayan/yırtılmış numune
ETİKETLEME	(E-03)	Birden fazla hastaya ait barkod yapıştırılmış numune
KAYIT	(K-01)	Test kaydı yapıldıktan sonra isteği iptal edilmiş numune
KAYIT	(K-02)	İstek kaydının eksik/hatalı yapılması veya sistemde kaydının olmaması
NUMUNE	(Ö-01)	Tüpün işaret çizgisinin altında/üstünde alınmış numune
NUMUNE	(Ö-02)	Yanlış tüp veya kaba alınmış numune
NUMUNE	(Ö-03)	Hemolizli numune
NUMUNE	(Ö-04)	Pıhtılı numune
NUMUNE	(Ö-05)	Açlık numunesinin tokluk durumunda alındığı analiz öncesi tespit edilmiş numune
NUMUNE	(Ö-06)	Zamanlı testlerde zamanlamaya uygun olmayan numune
NUMUNE	(Ö-07)	Özel toplanma koşulu gerektiren hatalı toplanmış numune (diyet/koruyucu madde eklenmesi, 24 saatlik idrar...)
NUMUNE	(Ö-08)	Son kullanma tarihi geçmiş tüp/kaba alınmış numune
NUMUNE	(Ö-09)	Numune miktarının istenen test için yetersiz olması
TRANSFER	(T-01)	Numune taşıma çantasında taşınmamış numune
TRANSFER	(T-02)	Test rehberinde belirtilen koşullara uygun taşınmamış numune (sıcaklık, süre, ışık gibi)
TRANSFER	(T-03)	Taşıma sırasında dökülmüş, kırılmış veya ağzı açılmış numune
DIĞER	(D-01)	Lütfen açıklama yapınız

HAZIRLAYAN	GÖZDEN GEÇİREN/KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
SÜREÇ SORUMLUSU	KALİTE TEMSİLCİSİ	BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
TIBBİ BİYOKİMYA LABORATUVARI
NUMUNE KABUL-RET TALİMATI

Doküman No: OE-BK-PR-001/TL-003
İlk Yayın Tarihi :03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 4 / 5

- Numune ret nedenleri arasında reddedilecek numune için uygun bir ret nedeni yok ise “**Diğer**” seçeneği seçilerek açılan “açıklama bölümüne” ret nedeni açıkça yazılır ve “**Tamam**” butonuna basılarak kayıt altına alınır.

4.4. Numune kabul aşamasında reddedilen numuneler bu birimde ayrı bir port tüpe konular ve diğer kabul edilmiş numunelerle birlikte laboratuvar içinde dağıtımı yapılır. Ancak teslim edilirken bu numunenin ret edilen bir numune olduğu ilgili teknik personele açıklanır.

Bu numuneler ret nedenini ispatlamak, şahit numune olarak kullanılmak gibi nedenlerle ileride gerekebileceğinden, reddedilen numunelerin saklanmasına özen gösterilmelidir. Diğer numunelerle birlikte “**Numune Saklama Talimatı**”na uygun olarak saklanmalıdır.

5. Reddedilen Numune Yerine Yeni Numune İstemi

LİS üzerinden numune reddi yapılması yatan hastalarda otomatik olarak ilgili servisin sorumlu hemşiresi/servis hemşiresine ret nedeninin bildirilmesini ve yeni numune istenmesini sağlar.

Bu durumda hasta için hekimi tarafından yeni bir test isteği yapılmasına gerek yoktur. İlgili servisin hemşiresi tarafından ret edilen örneğe ait istek sürdürülür ve yeni alınan numune için sistem otomatik olarak yeni bir barkod üretir. Yeni alınan numune üzerine bu yeni barkod yapıştırılır ve numune laboratuvarın numune kabul birimine gönderilir.

Yeni alınan bu numune, numune kabul biriminden geçmeden ve/veya yeni barkod üretilip üzerine yapıştırılmadan doğrudan laboratuvara teslim edilmemelidir. Bu işlem yeni alınan numunenin, numune alma ve laboratuvara kabul saatinin kayıt altına alınması ve aynı anda gelebilecek barkodsuz numunelerin karışmasını önlemek için önemlidir ve mutlaka yapılmalıdır.

Ayaktan takip edilen hastalara reddedilen numuneleri için bilgilendirme iki yolla yapılabilir:

- Test sonuçlarını internet aracılığıyla takip eden hastalar, numunenin test çalışmalarına uygun olmadığını ve yeni numune vermek üzere laboratuvara başvurması gerektiği bilgisini ekrandan öğrenir.

- Sonuçlar için laboratuvarın Rapor Alma Birimine başvuran hastalara, görevli personel tarafından ret durumu sözel olarak açıklanır ve yeni numune vermek üzere hasta Numune Alma Birimi'ne yönlendirilir.

Ayaktan hastaların reddedilen numuneleri için yeni bir test isteği yapılmasına gerek yoktur. LİS’de aynı test isteği üzerinden reddedilen numune için otomatik olarak yeni bir barkod üretilir. Numune Alma Biriminde hastadan yeni bir numune alınarak, yeni alınan numune üzerine yeni barkod yapıştırılır.

HAZIRLAYAN	GÖZDEN GEÇİREN/KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
SÜREÇ SORUMLUSU	KALİTE TEMSİLCİSİ	BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
TIBBİ BİYOKİMYA LABORATUVARI
NUMUNE KABUL-RET TALİMATI

Doküman No: OE-BK-PR-001/TL-003
İlk Yayın Tarihi :03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 5 / 5

Ayaktan hastaların reddedilme nedeni ile tekrarlanan numuneleri, test yönteminin/laboratuvar iş akışının izin verdiği ölçüde, öncelikli çalışılarak en kısa sürede sonuç verilir.

6. Numune Üzerine Başka Hastanın Barkodunun Yapıştırıldığıнын Tespit Edilmesi Durumu

Hangi aşamada olursa olsun numune üzerine başka hastanın barkodunun yapıştırıldığıнын tespit edilmesi durumunda, sistem üzerinde numune ret işlemi yapılmaz, bunun yerine durumu ilk tespit eden laboratuvar personeli tarafından “**Olay Bildirim Formu**” doldurulur. Doldurulan form Hasta ve Çalışan Güvenliği Komitesi Koordinatörü'ne ulaştırılır.

7. İlgili Dokümanlar

7.1 Numune Saklama Talimatı

7.2 Olay Bildirim Formu

HAZIRLAYAN	GÖZDEN GEÇİREN/KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
SÜREÇ SORUMLUSU	KALİTE TEMSİLCİSİ	BAŞHEKİM